

Stedelijk beleid en sociale cohesie

In het kader van het onderzoeksprogramma Corpovenista (Corporaties Vernieuwen de Stad) houdt Erik van Marissing zich bezig met de relatie tussen stedelijk beleid en sociale cohesie. De Utrechtse onderzoeker veronderstelt dat samenwerking tussen allerlei partijen leidt tot meer binding met de buurt en tot meer onderlinge contacten tussen bewoners. Participatie van bewoners is erg belangrijk bij de totstandkoming en continuïteit van deze contacten.

Opgeknapte portiekflats in Utrecht
Foto: Erik van Marissing

Wie werken er met elkaar samen in de wijk, wie juist niet en waarom? Op welk moment en op welke wijze worden bewoners betrokken bij het beleid en welke motieven zijn daarvoor aan te wijzen? Welke gevolgen heeft dit voor de sociale cohesie in de buurt?

In de afgelopen jaren is er al veel onderzoek verricht naar de sociale effecten van het stedelijke herstructureringsbeleid. Tot nu toe is er echter weinig aandacht geweest voor de effecten van het beleidsproces. Aan de hand van interviews met professionals in drie vroeg-naoorlogse wijken is gekeken in hoeverre juist ook de samenwerking tussen bewoners, beleidsmakers en andere professionals tot meer binding en betrokkenheid bij bewoners leidt. De onderlinge contacten tussen bewoners zijn in het binnenkort te verschijnen rapport aangeduid met de term 'horizontale cohesie'.

De samenwerking, die doorgaans een gemeenschappelijk doel dient, heeft een positieve uitwerking op de cohesie. Ten eerste biedt het de verschillende partijen de gelegenheid elkaar te ontmoeten, nieuwe contacten te leggen en te onderhouden. Daarnaast zien bewoners in dat zij daadwerkelijk invloed kunnen hebben op zaken die voor hen belangrijk zijn en zullen zij naar verwachting ook andere bewoners daarvan vergewissen. Dit veronderstelde positieve verband tussen participatie en betrokkenheid zal in de volgende fase van het onderzoek worden getoetst, wanneer de bewoners zélf aan het woord komen.

In het onderzoek wordt tevens aandacht besteed aan de relaties tussen bewoners en beleidsmakers, aangeduid met 'verticale cohesie', alsmede aan 'institutionele cohesie', uitgelegd als de samenhang tussen de beleidsmakers en andere professionals. De overweging van bewoners om zich wel of niet voor hun wijk in te

zetten wordt volgens de geïnterviewden namelijk sterk beïnvloed door het vertrouwen dat bewoners in de professionals hebben. Bewoners die het gevoel hebben niet serieus te worden genomen, voelen er weinig voor om zich actief in te zetten voor hun buurt, hetgeen uiteraard weinig ten goede komt aan de sociale contacten tussen buurtbewoners. Soms kan ontevredenheid over de politiek juist tot méér samenhang leiden. Uit de interviews is naar voren gekomen dat het hebben van een zogeheten 'gemeenschappelijke vijand' zelfs heeft geleid tot nieuwe structurele contacten, bijvoorbeeld door de oprichting van actiecomités en belangengroepen. In een aantal gevallen hebben de professionals deze bestaande structuren aangewend om nieuwe projecten te lanceren of om hun plannen aan te passen.

Binnenkort verschijnt het eerste deelrapport, waarin cases uit de Utrechtse wijk Nieuw-Hoograven en het Haagse Bouwlust worden beschreven. Het tweede deelrapport zal ingaan op de situatie in de naoorlogse wijk Liendert in Amersfoort.

Voor meer informatie over dit onderzoek kunt u zich wenden tot [Erik van Marissing](#).